

ционира специален фонд за интеграция, който отпуска финансови средства, за да се насочват малките ромски деца не към специализираните училища, където да се обучават по програми за деца с проблеми в интелектуалното развитие, а към масовите училища, където има т.нар. класове за наваксване (Бернат, 2002).

В Унгария е сформирани екип, който подготвя проектозакон за десегрегацията. Разработена е специална програма за наваксване за ромските деца, специален учебен план и специална методика.

Най-впечатляващи в унгарския модел за десегрегация са три фактора:

- » Комисариатът по десегрегация е пряко подчинен на министъра на образованието, а неговият ръководител (от ромски произход) е с ранг на *държавен секретар* (заместник-министър);
- » за учебната 2002/2003 г. специализираният фонд за десегрегация разполага с 14,5 млн. щ. д., като 4,5 от тях са от бюджета на унгарската държава;
- » десегрегацията е насочена предимно към най-малките деца в предучилищна възраст.

Една трета от ромската общност в тази страна е сегрегирани на квартален принцип. Според Михай Сибуу (Сибуу 2002) Министерството на образованието признава, че има проблем, свързан с образователната сегрегация на ромите, но отказва да предприеме конкретни действия за неговото разрешаване. Ромските неправителствени организации са се коалирали, за да изработят стратегия за подобряване положението на ромите (каквато българските ромски организации подготвиха и заедно с българското правителство приеха още през 1999 г.). Представителите на ромската интелигенция обаче не припознават сегрегацията като проблем и за тях десегрегацията не е приоритет.

Според Ивета Кенети 70% от ромските деца посещават специални училища. През 2001 г. е приета Стратегия за подобряване на образованието на ромските деца, изработена от просветното министерство. Издават се книги за ромската култура, предвиждат се промени в методологията за четене и писане на децата билингви.

Ромите в Чехия са категорични в искането си децата им да посещават масовите, а не специалните училища. За целта предстои да се формира група от млади ромски студенти, която да си сътрудничи с просветното министерство и да разработи стратегия за десегрегация (Кенети, 2002).

Според Силвия Ригова от началото на учебната 2002/2003 г. започва да действа национална програма за десегрегация. Съществува интензивна програма за предучилищно обучение на ромски деца, чрез която те се подготвят за първи клас и се насочват към масовите училища. Постигнато е сътрудничество на институционално ниво между всички възможни партньори, които имат отношение към образованието на ромските деца. Има подготвени специални учебни планове за ромските деца в риск. Учебните помагала за 6-годишни ромски деца, които постъпват в първи клас, са билингвални.

Предстои да заработи национална програма за обучение по ромска история и култура на всички учители в страната. В Словакия има факул-

специален комисариат за десегрегация, създаден за целта в унгарското министерство на образованието

В Румъния

В Чехия

В Словакия

В Словакия има факултет по ромска култура в университета